

פרוטוקול מס' 145
מישיבת ועדת הפנים ואיכות הסביבה
מיום ו' כ"ב טבת תשל"ו 26.12.75 שעה 8.30

נכח:

חברי הועדה:
י. ארידור - יו"ר
נ. אליעד
י. בארי
א. הרליץ
א. ורדיגר
ת. טובי
ב.צ. קשת
י. תמיר

מוזמנים:
לוי - משרד הפנים
רווה - משרד המשפטים
צ.אביגיא - מזכיר עיריית תל-אביב
מוניץ - מרכז השלטון המקומי

מזכיר הועדה: י. יפה

רשמה: א. גוטמן

סדר היום: המשך דיון בחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 20)
(תקנון ישיבות המועצה)

היו"ר י. ארידור: אני פותח את הישיבה, ומקדם בברכה את האורחים שלנו. אל האורחים מצטרף מר אביגיא, מזכיר עיריית תל-אביב.

1. המשך דיון בחוק לתיקון פקודת העיריות (מס' 20) (תקנון ישיבות המועצה).

היו"ר י. ארידור: אנו ממשיכים לדון בחוק לתיקון פקודת העיריות, מס. 20. עמדנו בסעיף מס. 25 מהתוספת.

ת. טובי: בסדר-היום אשר בהפמנה, כתוב שסעיף ראשון הוא הקמת המחצבה.

היו"ר י. ארידור: לגבי סעיף זה, היתה בקשה מצד ח"כ אבו-רביע להעביר את הסעיף הזה מהיום ליום שלישי, ונעניתי לבקשתו. הכוונה היא, שלאחר שהוא יציג את הענין, תיבחר לנושא זה ועדת-משנה, אשר תספול בזה. זאת הכוונה. אין הכוונה לקיים דיון מפורט בוועדה ביום שלישי. כמובן, הוועדה יכולה להחליט אחרת. הסעיף מועבר ליום שלישי. היות וזה היה לאחר הוצאת ההזמנות לישיבה, לא היה סיפק בידי להודיע לחברי הוועדה.

אנו עומדים בסעיף 25 מהתוספת. בסיום הישיבה הקודמת, נתבקש מר לוי להגיש לוועדה נוסח מתוקן של סעיף 25, אשר יענה על השאלות שהתעוררו באותו דיון.

מר לוי: הנוסח הבא, לדעתי, יענה על שאלות שהתעוררו: 25. (א) סעיפים לסדר היום, שהוצעו על ידי חברי מועצה, יוגשו על ידם, בכתב למזכיר העירייה חמישה ימים לפני מועד הישיבה; המזכיר יסמן כל הצעה לפי סדר קבלתה.

(ב) הגיש חבר מועצה יותר מסעיף אחד לסדר היום, תדון בו המועצה לאחר שדנה בסעיפים שהוגשו על ידי חברי מועצה אחרים - סעיף אחד לכל חבר; ואולם לא תדון המועצה ביותר משני סעיפים שהוגשו על ידי חבר המועצה זולת אם החליטו רוב של שלשה רבעים לפחות מחברי המועצה הנוכחים בישיבה, כי אין בדיון בסעיפים נוספים כדי לשבש את מהלך עבודתה התקין של המועצה ובמידה שהחליטו.

(ג) החליטה המועצה כאמור בסעיף קטן (2) שלא לדון בסעיפים נוספים - יראו סעיפים אלה כלא הוגשו כלל למועצה.

באמור בסעיף (ב), "במדה והחליטו" - הכוונה אם רוב של שלשה רבעים מחברי המועצה החליטו, שאפשר לפי דעתם להעביר יותר משני סעיפים, ז"א כל חבר יוכל להעביר יותר משני סעיפים. אין הכוונה שבאופן סיטונאי יעבירו הצעות, אלא להגביל את ההצעות.

ב.צ.קשת: אתה מגביל לשתי הצעות. אז איפה זה "במדה והחליטו"?

מר לוי: אם המועצה ברוב של שלשה רבעים החליטה להעביר מעל לשתי הצעות כל חבר, ז"א הרוב של שלשה רבעים החליט לדון ביותר משני סעיפים, ז"א לא יכולים להגיש הצעות ככל שרוצים.

ב.צ.קשת: אתה אומר, שאסור להגיש יותר משני סעיפים.

מר לוי: להגיש, מותר. כל אחד יכול להגיש עשר הצעות, אבל המועצה לא תדון ביותר מ-2.

היו"ר י. ארידור: אתה אומר, שאפשר לקיים דיון בשני סעיפים. איך זה יספיק על המצב ועל האפשרות לדון בצורה סבירה? יוצא מצב, שנניח כל חבר יגיש שני סעיפים, וזה לא צריך שום אישור והחלטה. לפי סעיף 32, כמו שהובהר לנו, זה נכלל אוטומטית בישיבה הבאה. ז"א, יכולים להכנס בסדר-יום של עירייה גדולה - וגם חברי קואליציה יכולים להגיש סעיפים - יכולים להכנס לסדר-יום 40 סעיפים, וזה עובר

מישיבה לישיבה, והדבר נגמר. נכון, שדרשנו לנסח את הסעיף. אבל, לפי הנוסח בחוברת הכחולה, היתה הגבלה. מה שמוצע כאן הוא: ממיר פי כמה לגבי המצב הנוכחי, ושאלנו איך תוכל להתקיים ישיבת מועצה. על זה אין כאן תשובה.

מר לוי: היתה משאלה להוסיף סעיפים, אבל לא לגבי המינימום של סעיף אחד לכל אחד.

היו"ר י. ארידור: השאלה שלי היתה איך תוכל להתקיים ישיבת מועצה גם לגבי הנוסח בחוברת הכחולה, וגם לגבי הנוסח המוצע על ידך.

מר לוי: החשש שלך שמא יצטברו סעיפים שיועברו מישיבה לישיבה הבאה. אנחנו לא מתעקשים על סעיף 1 או 2.

היו"ר י. ארידור: אתם הגשתם נוסח מסוים בחוברת הכחולה, ולפי זה אי-אפשר לקיים ישיבות מועצה, כי יגישו, בניח, 20 מחברי מועצת עירית תל-אביב או ירושלים, סעיפים לסדר היום, וזה יתחיל לרוץ מישיבה לישיבה.

מר לוי: אין לי תשובה ברורה לגבי סעיף אחד. אבל, יש לנו תשובה לגבי סדר-יום, ואת זה קובע ראש המועצה.

היו"ר י. ארידור: ההעברה מישיבה לישיבה סותמת את סדר-היום של ראש המועצה. אתה דורש להרחיב את האפשרות להגיש הצעות לסדר היום. אני אומר, שבכל מקרה, צריך לענות על השאלה. בניח, שיש פתרון להרחיב את האפשרות להגיש הצעות לסדר היום שאיננו סותם את סדר היום.

ב.צ.קשת: אני חושב, שאסור לפגוע באפשרות של הגשת הצעות לסדר-היום. אני בעד הרחבה מהצעה אחת, ואולי אסכים לשתי הצעות. אבל, הפתרון, לדעתי, הוא, באיזה שהוא סייג, שאם יש מספר מסוים של הצעות לסדר היום אשר נשארו מהישיבה - יש לקרוא לישיבה מיוחדת, כדי לגמור את ההצעות האלה. החלטתם לערוך פעם בחדש ישיבת מועצה, ובמקרה כזה אם החברים רוצים להיות כל כך פעילים הרבה הם יתכנסו לישיבה מיוחדת.

לדעתי, צריך לחייב את זה, כדי לא לסתום את העבודה. אם ישארו למעלה מחמש הצעות - חייבים לקרוא לישיבה מיוחדת.

היו"ר י. ארידור: זאת הצעת פתרון. לדעתי, צריך שמר לוי ישמע את ההערות, ולא נחליט בנושא זה היום. הוא יצטרך להגיש נוסח, שיענה על השאלות האלה. אמרנו בפרוש, שזה צריך לענות על השאלות בסעיף 32.

צ.אבי-גיא: אני בדעת מיעוט, כאן. אני לא רק חולק על הדעה של אפשרות להוסיף יותר מהצעה אחת לסדר היום, אלא אני גם חולק על ההצעה בסעיף 25, שכל חבר מועצה תהיה לו זכות בכל ישיבה להעלות הצעה לסדר היום, לפי פרוצדורה מסוימת.

אני סומך על פרקטיקה בעיר גדולה. בעיר גדולה, דבר כזה יגרור לכך שישיבות יימשכו עד שעה שתיים בבקר. נסיתי להבהיר את זה גם במכתב ששלחתי ליו"ר.

מועצת העיריה היא לא רק גוף פרלמנטרי המחוקק את חוקי העזר ומאשר את התקציב או דן על מדיניות העיריה. זה בראש וראשונה גוף אקזקוטיבי. לרוב ההחלטות של העיריה אין שום תקף-חוקי אם הן לא זוכות לאישור מועצת העיריה. זה החלק העיקרי של עבודת מועצת העיריה. למועצת העיריה, מביאים את הפרוטוקולים של הוועדות השונות. מועצת העיריה צריכה לאשר מסכום של 500 ל"י, שיש להעביר למוסד פילנתרופי, ועד להחלטות של מלינוני ל"י.

אם הנוסח הזה כאן יתקבל, זה יעכב עוד יותר את המהלך התקין של פעולות העירייה, ז"א לא יוכלו לאשר קבלת הלואות ולא יוכלו לאשר פעולות ועדת המיכרזים, ובלי זה אי אפשר לבצע את העבודות. לכן, אני חושב, שמשרד הפנים, עם כל הכבוד, נכנס כאן לאיזה שהיא גישה, שלא בדק אותה עד הסוף, וגם חברי הוועדה יכולים להכשיל ע"י זה את העבודה התקינה של העירייה, לא מתוך רצון רע, אלא מתוך הכתבת תנאים כאלה שיעכבו את עבודת העירייה.

אני חושש, שזה גם יחמיר אחרי הבחירות הבאות, כי יתחדד הניגוד בין ההנהלה והמועצה.

אני מציע, שבכל ישיבה יותר לסיעה, שאינה מיוצגת בהנהלה, להעלות הצעה אחת. ז"א, לסיעה קטנה וסיעה גדולה לא יהיה משקל שווה בענין זה. זה נהוג אצלנו בעיריית תל-אביב כבר 14 שנה בפרקטיקה. לא שמענו מהסיעות - בין שהן היום בקואליציה או להפך - איזה שהוא ערעור על הסדר הזה.

עיריית תל-אביב פועלת בצורה קבועה, ויש ועדת כספים, יש ועדת מיכרזים. ושם מיוצגות כל הסיעות במועצה, וכל מי שרוצה להעלות בעיה - זבל להעלות אותה לסדר היום.

א. ורדיגר: אני מבין, שהניסוח החדש בא לאחר שחברי-כנסת מסוימים בקשו להרחיב ולהסביר יותר איך אפשר יהיה לנהל ישיבה תקינה של העירייה. אני חושב, שעל ידי ההרחבה הזאת, אנו רק מסבכים את דיוני מועצת העירייה. לא מדובר דוקא בעיריית תל-אביב. יש בין תל-אביב וקרית שמונה, עיריות בגדול אחר, וזה ישבש את עבודתן. לפי ההצעה הזאת שהוגשה היום, תהיה סתימה כזו שב-2-3 ישיבות מיוחדות אי אפשר יהיה להוריד את העומס הזה.

אני חושב, שצריכה להיות הגבלה. מי שמעוניין בעבודה תקינה של מוסד ציבורי, שהוא גם מחוקק וגם פועל בשטחים מינהליים, יראה בהרחבה הזאת הפרעה בעבודה. לכן, את הקטע "לא תדון המועצה ביותר משני סעיפים" אני מציע לנסח כך שבכלל יזתר"משני סעיפים לחבר אי אפשר יהיה להעלות בכל ישיבה. אני חושב, שאת זה צריכים להגביל.

מר אביגיא רצה כאן להשוות את מועצת העירייה לכנסת מבחינת ההגבלה לפי סיעות. ובכן, לפי תקנון הכנסת דוקא יש לאופוזיציה ולסיעות הקטנות, יחסית יש יותר אפשרויות להעלות הצעות לסדר היום מאשר לסיעות הגדולות.

צ. אביגיא: אנו שומרים את הזכות להעלות הצעה לסדר היום, רק לסיעה שאינה בהנהלה. זאת זכות השמורה רק לאופוזיציה.

א. ורדיגר: אסור להעלות את האפשרות ליותר משתי הצעות לסדר היום לכל חבר. צריך לנקוט בצעדים שהם דמוקרטיים ויותר משתי הצעות לסדר היום לא ניתן יהיה לחבר להעלות.

יש כאן סעיף המדבר על אפשרויות לקרוא לישיבה מיוחדת. זה אפשר לעשות פעם ב-4-5 חדשים, אבל אי אפשר יהיה לעשות זאת בכל שבועיים.

היו"ר י. ארידור: אני מבקש, שמר לוי יציע ניסוח מחדש. אני מציע, שתבוא הצעה משולבת של סעיף 25; 28 ו-32. זה נתבקש בישיבה הקודמת, ולצרי זה לא הובא לנו. אינני מציע שניכנס לפרטי הניסוח כמו לעניני הפרובלמטיקה של הסעיפים. בישיבה הקודמת, דעת הוועדה היתה, שצריך להרחיב את האפשרויות להצעות לסדר היום, אבל נתבקש פתרון בלי לסתום את ישיבות המועצה.

ת. טובי : אני מבין את דאגת חברי הוועדה לתת יותר אפשרויות להעלות סעיפים לסדר היום. אני חושב, שזאת כוונה טובה ונכונה. אבל, אני מציע כאן למצוא איזה שהוא מודוס ויונדי בין המצב הקיים, שלפעמים לא נותנים שום אפשרות, לבין הדלת הרחבה היכולה להפריע לעבודת המועצה.

אני חושב, שהמחשבה המקורית כפי שהופיעה בחוברת הכחולה, לא לחייב יותר מסעיף אחד, היא מחשבה נכונה. אני מציע, לחייב את האפשרות שלפחות סעיף אחד יעלה, לפי כוונת החוברת הכחולה, אבל לא לסתום את הדלת. לפעמים יותר מ-2-3 חברים מעלים הצעות, ואז יש אפשרות להעלות יותר מסעיף אחד לכל חבר. אבל, אם יש מספר גדול של חברי מועצה, המציעים הצעות, והיו"ר רואה שהוא לא יכל להזיז את הישיבה אם ימלא את כל הרצונות - אז הוא לא יעשה את זה. היו"ר יקבע אם לתת אפשרות להעלות את ההצעות או לא. אם יש אפשרות לתת לחבר אחד להעלות יותר מסעיף אחד - צריך לתת לו. אפשר לקבוע חלק מזמן הישיבה שיהיה מוקדש להצעות לסדר היום.

היו"ר י. ארידור : הנוסח, שהוגש לעיון הוא, שכאשר יש יותר מהצעה אחת, לא תשמע הצעה שניה, אלא אם לא יהיו הצעות נוספות מצד חברים אחרים. שלאן מוצע, שכל אחד יוכל להגיש שתי הצעות.

ב.צ.קשת : מר לוי הלך לקראת דעות שהושמעו כאן.

היו"ר י. ארידור : על הנוסח שכרגע השמעת, לא היתה מחלוקת. השאלה היא אם אנו פותרים את בעיית הסתימה. אם יש למר לוי הצעת נוסח - בבקשה. אם לא - נעזוב את הפרק הזה ונעבור לפרק הבא.

מר לוי : הפתרון יכל להיות בכמה כוונים; או להגדיל את מספר ישיבות המועצה, ואז אפשר להגדיל את מספר המציעים.

היו"ר י. ארידור : אם יוסיפו ישיבות מועצה, זה לא יפתור את הבעיה. כי אותה פרוצדורה יכולה להיות בכל ישיבת מועצה. אם להוסיף ישיבות מועצה, הכוונה היא רק לצורך זה שימלא את סדר היום. השאלה היא אם נוסיף ישיבות מועצה לצורך זה, ויש עשרים הצעות לסדר היום, ויש עשרים דוברים לכל הצעה לסדר היום, ז"א יש 400 נואמים, האם תאמר כמה ישיבות מועצה צריך לקיים לשם כך? זאת שאלה שכדאי לפתור אותה.

אני מציע, שתגיש את הצעת הנוסח בישיבה הקרובה או בישיבה שלאחריה. הוועדה לא קבעה עמדה סופית בנושא הזה, אבל ברור שהוועדה לא רוצה שתהיה סתימה בישיבות המועצה כתוצאה מסדר היום.

מר לוי : באחד הסעיפים מובאת הצעה להוסיף ישיבה כדי לפתור את הבעיה הזאת, לפחות בחלקה.

ג. אליעד : מר מוניץ מיצג כאן את השלטון המקומי. האם עמדו על כך כל ראשי העיריות וראשי האופוזיציה? יש לי רושם, שהם חסרים כאן. אני חושש, שמא אנו דנים בנושא כל כך כבד הנוגע באנשים העוסקים בשטח זה, ואינני שומע כאן את דעתם. אינני יודע אם מר מוניץ מיצג את הדעות המלאות של ראשי עיריות וחברי מועצה במקום.

ז. מוניץ : ההצעה כלה, כפי שהיא מופיעה בחוברת הכחולה, לא הובאה להנהלת מרכז השלטון המקומי, כדי שידוננה בה מסעיף לסעיף. הובא התזכיר הראשון אשר משרד הפנים שלח לנו. באותו דיון הבעתי את דעתי לגבי סעיף ראשון, ודעתי קרובה לזו של מר אביגיא, אלא שהיינו בדעה שיותר לחבר להגיש לסדר היום הצעה, אבל באותו יום צריכים לקבוע אם היא תובא או לא תובא לסדר היום.

היו"ר י. ארידור: אני מציע, שנעזוב ברגע זה את הפרק הזה. מר לוי יושב עם אנשי מרכז השלטון המקומי, והם יגישו לנו הצעה הלוקחת בחשבון את דעת חברי הוועדה.

נ. אליעד: מוכרחים להיות בטוחים, שהתקנון הזה נעשה בעצה אחת עם אלה הפועלים בשטח ישירות. אני מדבר על כל התקנון, ולא רק על הנקודה הזאת. לא מתקבל על הדעת, שאנו מחוקקים דבר כל כך ישיר לאנשים בשטח, והם אינם יושבים כאן כדי להביע דעה.

מר לוי: עוד לפני שהודפס הנוסח הכחול, לאחר שנתקבלה הצעת הממשלה, שלחנו תזכיר עם כל העיקרים וההוראות, לפני שהנוסח הכחול הודפס, והבאנו את זה לידיעת מרכז השלטון המקומי. דברתי עם עורכי-דין של עיריית תל-אביב וירושלים ובקשתי שיבואו לישיבה שבה ידונו בזה.

צ. אביגיא: אני הערתי את שימת-לבו של יו"ר מרכז השלטון המקומי, כשראיתי את הנוסח הכחול. אמרתי לו, שלדעתי צריכים בציגי הציבור במרכז השלטון המקומי להשתתף בישיבה זאת ולא פקידים בעיריות. זה נוגע למהות העבודה. זה כמו תקנון הכנסת, ולא יתכן שבדיון על תקנון הכנסת לא ישבו חברי כנסת אלא רק מזכיר הכנסת ועורכי-דין.

א. ורדיגר: אני מציע, שאנו בזמין לישיבה הקרובה את מר פ. אילון ואת מר ברזילי לדיון בנושא ניהול ישיבות מועצה. יחד אתם נבדוק את כל הפרטים, לפני שנחליט סופית על הסעיף.

היו"ר י. ארידור: אני לא מתנגד להזמין אותם, אם יש להם מה לאמר. היות ומר מוניץ יושב כאן, אני מציע כך: מר מוניץ יבהיר להם את המצב, ואם הוא יכל להבהיר בשמם, אז אין צורך להטריח אותם. אם הם רוצים לבוא - הם יכולים לבוא.

ז. מוניץ: אביא זאת לישיבה הקרובה ביותר של ההנהלה ואציע להם לבוא לישיבת הוועדה.

נ. אליעד: אני רוצה שיגידו להם שאני מעוניין שיהיו בישיבות האלה אנשים מהמקומות האלה.

י. תמיר: זה לא ליברלי...

נ. אליעד: ח"כ תמיר, אתה היית מזמין את האופוזיציה?

ב. צ. קשת: האם אתה רוצה שהוועדה תאמץ את ההזמנה שלך אישית?! אתה יכל לטלפן להם ולהגיד להם שאתה רוצה שהם יבואו.

היו"ר י. ארידור: הם מוזמנים אוטומטית לכל ישיבה.

א. הרליץ: אני מסכימה עם כל מה שנאמר כאן, ואני בטוחה שהיו"ר ימצא דרך להסב את שימת-הלב להצעת החוק. אני מציעה להזמין אותם, לא רק לפרק השמיני, כי יש להם בודאי ענין גם בפרק התשיעי והעשירי. היו"ר אמר להזמין אותם לפרק מסוים, ואני מבקשת להזמין אותם לדיון על הפרק התשיעי והעשירי.

היו"ר י. ארידור: אני רוצה להבהיר לכם, שהם לא מוזמנים רק לפרק השמיני או תשיעי ועשירי, אלא לכל ישיבות הוועדה הדנות בחוק הזה. מרכז השלטון המקומי קובע מי מופיע בשמו. אם יופיע מר אילון, או מר ברזילי או כלם יחד - זה ענינו של מרכז השלטון המקומי.

אני לא חושב שהוועדה צריכה להפגע אם מר אילון אן מר ברזילי אינם מופיעים. הוועדה מקבלת כל אדם הבא בשמם. הם מוזמנים לכל ישיבות הוועדה בנושא זה.

ב.צ.קשת : אני מבין את הגישה הליברלית והנוחה שלך. אבל, האמת היא, שבטיפול בחוק הזה לא יתכן שלא ישבו ראשי הרשויות המקומיות. זה ענינם או לא ענינם - הם חייבים להיות פה. כפי שאנו לפעמים מוצאים לנכון להזמין שר בכבודו ובעצמו שיהיה נוכח באיזה שהוא דיון. אנחנו דנים בגורל ניהול העיר מחר.

נמצא כאן מזכיר העיר הגדולה ולוחם מלחמה נואשת למען ניהול תקין של העיר, והאיש אשר צריך לנהל את העיר - ואינני מדבר דוקא על להט או אילון - דוקא הם אינם מופיעים. זה לא יתכן.

לענין האופוזיציה, זה חשוב מאד. היו מקרים, שהזמנו את נציגי האופוזיציה. כרגע, אני רואה רק אופוזיציה אחת, וזה המערך בערים הגדולות.

אני מציע ליו"ר לחשוב על הפפשרות להזמין נציגים של שלש ערים, אשר באחת מהן האופוזיציה היא של אנשי המערך, ואחת אשר האופוזיציה היא מאנשי הליכוד. אני עושה הכל כדי שהאופוזיציה תתבטא. ככל שאנו דנים יותר בחוק הזה, הוא נראה לי יותר רציני.

היו"ר י. ארידור : מרכז השלטון המקומי מתבקש לקחת בחשבון את ההערה של ח"כ קשת וח"כ אליעד, שבנציגות ישתתפו גם כאלה הנמצאים באופוזיציה, אם יוחלט ע"י מרכז השלטון המקומי לשלוח נציגות נוספת.

אנו עוברים לפרק שמיני סעיף 33 (א) ו-33 (ב).

מר לוי : 33. (א) ראש העיריה יהיה יושב ראש בישיבות המועצה. (ב) נעדרו ראש העיריה וכל סגניו או סרבו לנהל את הישיבה, יפתח מזכיר העיריה את הישיבה וחברי המועצה יבחרו ביושב ראש לישיבה.

כאן מתבקשת השאלה מי אומר שהסגן הוא יו"ר הישיבה. בחוק הבחירות הישירות נקבעה הוראה בסעיף 14.ב. ולפיה הסגן יהיה ממלא-מקומו של ראש הרשות במילוי תפקיד יו"ר הישיבה. בסעיף 33. (ב) משלבים את ההוראה של סעיף 14.ב. ואז הסגן פותח את הישיבה וחברי העיריה בוחרים ביו"ר לישיבה.

ב.צ.קשת : הסעיף מדבר על סגן ולא על סגנים. אם תגיד לי, שיש תשובה גם על סגנים אחרים - אני מוכן לקבל. אבל, אם תגיד לי, שלא - אז אין תשובה.

אינני חושב, שבמקרה שנעדרו או סרבו, צריך לפתוח מזכיר העיריה את הישיבה. אני חושב, שזה איננו נוהל תקין. כשיש נבחרים, לא יכולה לעבור סמכות של נבחר לפקיד. לא יתכן דבר כזה. יש מי שהוא זקן החברים והוא יכול לפתוח. אם בכנסת אין יו"ר והסגנים לא מנהלים את הישיבה - מזכיר הכנסת לא יכול לעלות לנהל את הישיבה.

לכן, יש פתרון, יש זקן החברים. על כל פנים לא יתכן שמזכיר ינהל את הישיבה כאשר נמצאים נבחרים, כי זה מוסד של נבחרים, ועל זה צריך לשמור.

צ.אביגיא : בחוק בחירות ראשי עיריות, יש תשובה לשאלה הזאת כאשר הסגן איננו; יש סגנים אחרים ויש סדר בענין זה.

י. בארי : הסעיף הזה שעון תיקון הואי ואנו מדברים על ראש עיר ולא ראש עיריה.

ז.מוניץ : גם אנו תומכים בדעה, שאם כלו כל האפשרויות של פתיחת ישיבה ע"י סגנים, ההמלצה היא, שזקן חברי העיריה יפתח את הישיבה.

א. ורדיגר:

סעיף 6. (ב) מדבר על כך שאם ראש המועצה לא יכנס את המועצה, יכנס אותה מזכיר העיריה. אני מבין, שח"כ קשת מבחין בכך, ואני דוקא תומך בהצעתך, אבל אני חושב, שגם כאן מזכיר העיריה לוקח את הסמכויות של ראש העיר. אני חושב, שהסעיף הזה צריך להתחלק לשני סעיפים; צריכים להבדיל בין העדרות - שזה דבר מקרי - ובין סרוב לנהל ישיבה. אם זאת העדרות, אז צריך להיות זקן חברי העיריה שיפתח את הישיבה. אם זה סרוב - צריך להיות מזכיר העיריה זה שיפתח את הישיבה. סרוב זה מושג אחר והעדרות זה מושג אחר. אם ראש העיר איננו כי הוא חולה ויש שני סגנים, אז זקן חברי המועצה יפתח. אם הסגן מסרב - צריך לתת למזכיר העיריה לנהל את הישיבה. אני מציע לחלק את הסעיף הזה לשני סעיפים; סעיף אחד לענין העדרות, וסעיף אחד לענין סרוב.

ב. צ. קשת:

יש מעמד של נבחר. אני יודע להעריך מה זה מזכיר של עיר גדולה. זה דבר החולש על דבר עצום. זה הרבה יותר ממנכ"ל. אבל, יש ענין של מעמד.

גב' רווה:

אם זה רק האקט הפורמלי של פתיחת הישיבה, אפשר להשאיר את זה למזכיר, כי בוחרים ביו"ר והיו"ר ינהל את הדיונים.

א. הרליץ:

גם לי מפריעים שני סעיפים אלה. אני לא בטוחה, שטוב יהיה להסתמך על חוק בחירות ראשי ערים כדי להיות בטוחים שאם ראש העיר איננו או חולה או נעדר, אז לא קיים כלום. מדוע לא יהיה כתוב, שמקמרה כזה סגנו או אחד מסגניו ינהל את ישיבת המועצה? האם יש לזה סבה משפטית, שלא לאזכר נוהג ונוהל המקובל עלינו?

אני מסכימה עם פיסקה ב', אלא שמפריע לי, שיהיה בחוק חדש ביטוי כזה שנבחרים, סגני ראש עיר, יסרבו לנהל ישיבה.

ב. צ. קשת:

אבל אם יקרה דבר כזה?

א. הרליץ:

אני מציעה למנסחים לנסות לתת לאפשרות כזאת - שלא יהיה מי שיהיה מוכן לנהל את הישיבה - מינוח אחר, זולת המינוח שהוצע, במיוחד בחוק שיש לו ערך תכליתי וחינוכי.

ב. פ. קשת:

צריך להתגונן בפני מצב לא נאה כזה שיסרבו.

א. הרליץ:

אולי אפשר לנסח את זה בדרך אחרת. אני מצטרפת לאלה המביעים ספק ביחס לתפקידו של מזכיר העיר.

צ. אביגיא:

מאותם נימוקים שהעלה ח"כ קשת, גם אני חושב שכמו שבכנסת, הישיבה הראשונה אחרי הבחירות, נפתחת ע"י זקן החברים, וזה רק אקט של מעמד ומיד בוחרים יו"ר, וצריך לשמור את זה לנבחר.

היו"ר י. ארידור:

גישת הוועדה אינה שמזכיר העיר צריך לנהל את הישיבה, ואני מציע, שהנוסח יהיה לפי הקווים הבאים: סעיף 33. (א) יהיה כמו שהוא, ללא שינוי. בסעיף 33. (ב) יש להוסיף: בהעדרו של ראש העיר, יהיה ממלא מקומו. נעדר ראש העיר, וממלא מקומו, וסגניו לא היו או סרבו לנהל את הישיבה...

ב. צ. קשת:

למרות שזה ישנו בחוק, צריך להכניס את זה כאן? הסרוב הוא גם על ראש העיר.

היו"ר י. ארידור:

אני מדבר על שתי האפשרויות לגבי כלם, ז"א אם ראש העיר או סגניו לא היו או סרבו - יפתח את הישיבה זקן חברי המועצה, וחברי המועצה יבחרו ביו"ר הישיבה.

אם זה מתקבל על דעת הוועדה, אני חושב שהניסוח המילולי איננו צריך להיות נדון כאן ואפשר להשאיר את זה ליועצים המשפטיים.

סעיף 33 א ו ש ר.

מר לוי : 34. ישיבה שהיושב ראש בה ביקש לנעלה בניגוד לתקנון זה, דינה כאילו סרב לנהל את הישיבה.

י. בארי : צריך להיות: בניגוד להוראת התקנון...

היו"ר י. ארידור : לסעיף הקודם יבוא התיקון: "יבחרו מביניהם" וכן התיקון שהציע ח"כ בארי, שיהיה ראש עיר ולא ראש עיריה.

ב.צ.קשת : בסעיף 34 הסרוב הוא פוליטי. אם נביח נמצאים 2/3 מחברי המועצה באולם והיו"ר מסרב או רוצה לנעול, האחד אנמר לו שלא ינעל. אז יש לחזור לסעיף 33.ב. ושם כתוב שייבחר זקן חברי העיריה. מי בוחה אחר כך את יו"ר הישיבה? נביח שנגמרה כלשהשררת ואז לפי החוק זקן החבורה ממשיך לנהל את הישיבה ומבקש לבחור יו"ר לישיבה. הרוב מסכים לדעת ראש העיר שצריך לסגור את הישיבה, מכל סבה שהיא. מציעים את מישהו כיו"ר הישיבה. עבודו מצביעים שלישי אחד - מחברי המועצה, ונגדו מצביעים שני שלישים. פה אנו נכנסים לענין פוליטי ולא שכני. יש אפשרות שיציעו מועמד של הרוב, הוא מקבל את זה ונועל את הישיבה. אז שוב מתחיל המשחק?

מר לוי : יש לשים לב למלים "בניגוד להוראת תקנון זה", ז"א בעזרת התקנון אנו משתדלים לראות את כל הנסיבות מתי אפשר לנעול ישיבה ומתי מותר לנעול ישיבה. אנחנו קבלנו מטעם מרכז השלטון המקומי, לאחר קריאה ראשונה, הצעה שתוקם ועדת מועצה - ואנו חושבים להציע את זה כאן - שתוקם ועדה מבין חברי המועצה, שהיא תחליט באיזה מקרים הופר התקנון ובאיזה מקרים לא הופר, והיא תפתור בעיות מסוג זה, אשר מעלה ח"כ קשת.

ב.צ.קשת : הוועדה הזאת לא תפתור. אני, כיו"ר כנסת מחליט מה שאני רוצה. אני אומר: "אינכם שבעי-רצון? תלכו לוועדת הפרושים" אחר כך ועדת הפרושים מחליטה מה שהיא מחליטה, אבל בינתים אני עשיתי מה שרציתי. פה, אנו נכנסים לדבר שצריך יותר להבהיר לנו.

א. ורדיגר : אני מציע להקדים את סעיף 35 שהוא יהיה סעיף מס. 34, כי תפקיד יו"ר צריך לבוא אחרי בחירת יו"ר.

י. תמיר : אני רואה, שיש כאן מגמה, שנחקה כמדה מסוימת את הנוהלים בכנסת. מכאן, השאלה: אם יו"ר הכנסת טעה - האפשרות להלעקוב אחרי צעד ילד והחלטותיו, נתונה לוועדת הפרושים. מה כתוב בסעיף הזה, שלפנינו? כאן, אם היו"ר ניהל את הישיבה בניגוד להוראת התקנון - דינה כאילו סרב לנהל את הישיבה. מדוע לא נפסוק בענין זה, במקום "דינה כאילו סרב לנהל את הישיבה" - יהיה: "הכרעה בענין החלטתו בנדון, תועבר לוועדה מתאימה". (ב.צ.קשת: מיד, במקום) אפשר אפילו במקום, ובינתים יחכמו ידעו שיש מישהו הפוסק סופית. צריכה להיות אסמכתא של גוף כזה לענינים אלה.

ז. מוניץ : הספק הוא בענין ההצעה של ח"כ תמיר על הכרזת הפסקה בישיבה כדי שוועדת הפרושים תדון בזה. השאלה אם זה לא מתנגד לאותה קונספציה של בחירת ראשי-ערים, כאשר פה תבוא ועדה של המועצה ותכריע את הקו.

י. תמיר : לא בוחרים דיקטטור.

ב. אליעד : איך אפשר דון כזה יסודי לקיים בלי נציגי הערים?

היו"ר י. ארידור : אם יש הצעה לדחות את הדיון גם בסעיף 34, בעבור לסעיף מס. 35. מר לוי, בהתייעצות עם מרכז השלטון המקומי, יכינו הצעה.

מר לוי : למעשה, כאן אנחנו נסינו בסעיף אחד למצות את תפקידי יו"ר הישיבה. סעיף מס. 35. יושב ראש הישיבה יפתח וינעל את ישיבות המועצה, ינהל את הדיונים ויטכס את תוצאות הדיונים וההצבעה בכל ענין.

י. תמיר : אני מציע שינוי נוסח בזו הלשון: "יו"ר הישיבה יפתח את ישיבות המועצה, ינהל את הדיונים בהן ויטכס את תוצאות הדיונים בכל ענין וענין".
הכוונה היא, שבכל ענין וענין יהיה סיכום, ולא יצברו את זה לסוף הישיבה. בסוף ייאמר: "ינעל את ישיבות המועצה".

היו"ר י. ארידור : הצעת ח"כ י. תמיר התקבלה, כפוף לשינויי סגנון. העיקרון מתקבל לפי הצעת ח"כ י. תמיר.

מר לוי : סעיף מס. 36. יושב ראש הישיבה יתן את רשות הדיבור למשתתפים לפי סדר הפונים אליו.

צ. אביגיא : אני מערער על הצעה זאת. אני לא חושב, שצריך לתת לפי סדר הפונים אליו. הוצע, שתוקם ועדת מועצה - וזה כמו ועדת הכנסת או נשיאות הכנסת, ושם קובעים את חלוקת הזמן בין הסייעות, וכל סייעה קובעת לה את הדוברים שלה - ולא צריך להגביל את הדוברים דוקא לעשר דקות, כי אם יש בסייעה אחת משהו שהוא רפרנט לנושא שבו דנים, כגון חינוך, וכל שאר חברי הסייעה שהוא חבר בה, מוחלים על זמנם לטובתו, כי הוא בקיא יותר ורוצים שהוא ידבר גם בזמן המוקצב להם, ז"א הזמן המוקצב לסייעה.
אני חושב, שאת זה צריך להפקיד בידי אותה ועדת מועצה, אשר משרד הפנים תומך בה.

י. תמיר : סעיף מס. 36 נראה פשוט, אבל הוא מרכיב מאד; זה יכל ליעל את עבודת המועצה ויכול לשבש אותה, כי בכל מקרה ומקרה יש סידורים ספציפיים שעליהם מסכימים חברי המועצה כיצד להרכיב את הסדר והזמן לרשות-הדיבור. לכן, אני מציע: "רשות הדיבור למשתתפים בדיון תימסר על פי סדר המשתתפים או הפונים, או על פי הסכם שיעשה בין הסייעות המרכיבות את המועצה".

נכון, כפי שאמר מר אביגיא, שיש דיונים המלקימים יום שלם, אולם על פי סדר שנקבע ע"י ראש העיר והסייעות. אם לא יהיה כך, יהיו כאלה שיקפצו על רשות הדיבור בלי לקחת בחשבון שראשי סייעות קבעו לוח זמנים לפי ייצוג במועצה. לכן, לדעתי, המוצא שלי הוא הטוב ביותר.

ב. צ. קשת : טוב הדבר כשיש ראש עיר בעל תכונה ומולו מתייצב ראש אופוזיציה בעל תכונה, ולשניהם יש כח השפעה על סייעותיהם. אבל, יש מקומות במדינה, שאין כל הדברות בין ראש העיר לבין האופוזיציה. תראו את זה בחלוקת הוועדות. יש דברים שהם סכנדליוזיים; כתוב בחוק שצריך לתת אחוז כזה וכזה בין חברי המועצה,

אז נותנים להם את ועדת השמות או ועדת חברא קדישא, אבל בוועדות החשובות ראש העיר לא נותן להם השתתפות. לכן, צמדק ח"כ תמיר לעומת מה שכתוב, אבל אינני בטוח שזה מספיק. לכן, אני חושב שזה גם כן אחד הסעיפים, שבו חוץ מהתבונה תעמוד גם השאלה איפה עומד האדם מעבר זה של השלטון ומהעבר האחר של השלטון - האם אנו צריכים למסור את זה להכרעה של ראש העיר? הלא צריך לקבוע דפוסי התנהגות בענין זה.

אני מציע, שנחשוב על אפשרות של הבטחת ביטוי למה שמענו כאן, אבל נגיד מה מחייב. כי הלא יש מצב שאין הדברות בין ראש העיר וראש האופוזיציה.

צ. אביגיא: הצעתנו היא, שועדת המועצה תהיה ועדה סטטוטורית, כמו שיש שורה שלמה של ועדות סטטוטוריות, כך גם ועדה זו הצריכה לקבוע את ניהול הישיבות בענין חלוקת זמן וכד', יהיה חוק שיקבע ויחייב הקמתה. אצלנו, בעירית תל-אביב, קיימת ועדת מועצה כבר 25 שנה. היא לא סטטוטורית. כאשר נמיר בא לעירית תל-אביב הוא העתיק כמה דפוסים שהיו בכנסם ובממשלה, וזה עובד טוב מאד בכל השינויים שהיו. אם לוועדה הזאת יוקנה מעמד של ועדה סטטוטורית, זה יהיה טוב. מובן, שהכל מותנה בתבונה של חברי המועצה. אבל, אם נביא בחשבון, שחברי המועצה פחות או יותר נבונים, וברוב המקרים מוכנים לעבודה בצוותא, אני רואה לפחות בנסיון שלנו, שהוא נסיון חיובי בהחלט.

מר לינג: אנחנו התכוונו בסעיף הזה, שיהיה הישיבה, בשעת שהוא מנהל את הדיון, לנושא מסוים יתן את רשות הדיבור לפי סדר המבקשים והפונים אליו. לא היתה כאן כוונה לגבי כל מהלך הישיבה. הכוונה היא בדיון כשלעצמו.

היו"ר י. ארידור: בניח התעוררה שאלה לגבי דיון על התקציב, והיתה הערה אשר סיעה מסוימת רוצה לרכז את כל הזמן שלה לא לפי מספר האנשים שלה, ולא כל אחד מהם ידבר עשר דקות, אלא לפי הדובר הראשי של הסיעה. הסעיף שולל את האפשרות הזאת, כי כאשר יש לכל אחד אפשרות לדבר עשר דקות והרוב במועצה ירצה שהדובר הראשי של סיעות המיעוט ידבר רק עשר דקות, הוא יכל למנוע ממנו, למרות שלסיעה יש חמישה אנשים, והוא ידבר רק עשר דקות ולא ידברו כלם, כי האחרים אינם מתמצאים.

השאלה מתעוררת, כאשר אין הסכמה ורוצים לנצל הזדמנות כזאת כדי למנוע מהאופוזיציה לנסח את התקציב. היו"ר יגיד לדובר האופוזיציה: תדבר רק עשר דקות.

אתם חייבים לתת תשיבה לענין הזה. אתם יכולים לתת תשובה ע"י הבהרה לפי הערכתי, כאשר יש בעיות כאלה, אתם צריכים להיות מוכנים לנקודה הזאת.

י. תמיר: אני מציע, שבענין זה, הקשור בחקיקה, כאשר פרטים קטנים יכולים לקבוע את גורל עבודת העיריות, אולי כדאי שתקום ועדת-משנה לענין זה, שתוכל להזמין מומחים לענין זה.

היו"ר י. ארידור: בוועדת הפנים כל אחד מומחה לניהול ישיבות. תהיה ועדת-משנה, והיא תציע הצעות, ואחר כך כל חברי הוועדה יביעו את דעתם. אנחנו בינתיים מעירים הערות וע"י כך אנו תורמים לקידומו של החוק הזה. מר לוי ונציגי השלטון המקומי שומעים את ההערות ויוכלו להגיש לנו נוסח.

אנו עוברים על סעיף מס. 36, סעיף 37 וסעיף 38.

לגבי סעיף 37 בענין מתן רשות ליותר מעשר דקות,
אני חושבת, שצריך יהיה לכתוב: "לענין שהוא מטפל
בו".

גב' רווה :

היו"ר י. ארידור : נכון. זה מתקבל.

בכפוף לזה שצריך להותיר את כל הענין של חלוקת
הזמן בין החברים, בידי ועדת המועצה.

צ. אביגיא :

אם תהיה ועדת מועצה, אני עוד לא משוכנע, שחיבת
להיות ועדת מועצה. אני חושב, שאנחנו יכולים
לפתור את זה בתקנון עצמו או ע"י חלוקת זמן לפי סיעות או העברת
זמן מחבר לחבר. אני נוטה לפתרון של העברת זמן מחבר לחבר, אבל,
תחשבו על פתרון.

היו"ר י. ארידור :

ועדת מועצה זה פורום להדברות בין סיעות, לא
בפורום של ישיבת המועצה.

צ. אביגיא :

אני לא התרשמתי, שדוקא ועדת הכנסת או ועדת
הפרושים עוזרת לסייעות הקטנות. אני לא בטוח בזה.
גם ועדת מועצה, בענינים חשובים, לרוב יכולה לא לעזור.

היו"ר י. ארידור :

היתי מבקש שלא ניכנס לעצם הענין של הקמת הוועדה
הזאת, כי זה דבר מרכזי, וראשי הרשויות הנוגעים
בדבר, צריכים לדון בזה. זה קצת נוגד את הקונספציה של מר אביגיא,
אשר אמר שהעיריה תה גוף ביצועי ואלו דוקא רק מחוקק כמו הכנסת.
לכן, השאלה אם הוועדה הזאת לא תפגע בחלק הביצועי של העיריה.

ז. מוניץ :

לועדת הפנים אין עדיין עמדה אם צריך שתהיה ועדת
מועצה או לא. תשבו יחד עם משרד הפנים בענין
הבעיות המתעוררות, ותראו באיזה מדה אפשר לפתור אותן.

היו"ר י. ארידור :

סעיף מס. 39. יושב ראש הישיבה רשאי -

מר לוי :

- (1) להפסיק חבר המועצה הנואם למעלה מהזמן שהותר
לו על פי תקנון זה;
- (2) להתרות בחבר מועצה המפריע לדעתו למהלך התקין
של הישיבה; לא שמע החבר לשתי התראות בישיבה
אחת, רשאי היושב ראש, בהסכמת שלשה רבעים לפחות
מחברי המועצה הנוכחים, לדרוש ממנו לעזוב את
הישיבה.
- (3) להורות על הוצאת הקהל כאשר ניתנה הוראה
להמשיך בדיוני המועצה בדלתיים סגורות;
- (4) להורות על הוצאת אדם מהקהל, אם הוא מפריע
למהלך הישיבה, לאחר שהוזהר על כך.

הסעיף הזה דן בסמכויות היו"ר כדי להבטיח את
המהלך התקין של ניהול הישיבה.

מה הוא עושה אם חבר המועצה אינו עוזב את הישיבה?
ב.צ. קשת :

אני חושב, שהוא יסגור את הישיבה.
מר לוי :

אני חושב, שהבעיה קימת, אבל לא היתי מציע
שנקבע מה עושים אם הוא לא עוזב. בשום ישיבה אין
אפשרות ליו"ר לעשות משהו נגד הפרעה מאורגנת ומתוכננת.

היו"ר י. ארידור :

אני מציע שסעיף (1) יהיה: להפסיק חבר המועצה
הנואם מעל לזמן המותר לו או שהוא איננו מדבר

י. תמיר :

לענין.

א. ורדיגר:

תכותרת היא "סמכויות היו"ר", כאילו רק אלה הן סמכויות יו"ר המועצה. צריך כאן לתקן משהו.

י. בארי:

לענין "דיבר שלא לענין", היתי מתריף ולא משאיר אפשרות של "רשאי", אלא היתי אומר: "יפסיק את הנואם שאינו מדבר לענין".

ג. אליעד:

אני מתנגד למלה "יפסיק". היו"ר יקבע מה לענין ומה לא לענין. האם איננו נותנים בו אמון? ליו"ר יש סמכות והוא רשאי לעשות את זה.

י. בארי:

הוא גם רשאי לא לעשות את זה.

ג. אליעד:

אני מציע, שימחקו את המלה "יפסיק".

היו"ר י. ארידור:

אני חושב, שצריך לקבל את הצעת ח"כ תמיר, שיהיה כתוב: "...שלא מדבר לענין. כמובן, שנמצא לכך את הניסוח המדוייק.

ב.צ. קשת:

בסעיף המדבר על דרישה מחבר מועצה לעזוב את הישיבה, אני מציע שיהיו שלש התראות.

היו"ר י. ארידור:

אני מציע לקבל את הצעתו של ח"כ קשת, שיהיו שלש התראות, כי אם מחליטים שהוא יעזוב את הישיבה, זאת סנקציה חמורה המונעת ממנו את האפשרות להשתתף בהצבעה. לכן, היתי רוצה להחמיר את התנאים המוקדמים, ואז היתי אומר: שלש התראות ורוב של שלושה רבעים. לכן, צריך להוסיף התראה.

וח"כ י. תמיר.

ה ת ק ב ל הסעיף בשני התיקונאם שהציעו ח"כ קשת

מר לוי:

לאור זה, שנוכחותו בישיבה היא בניגוד להתראה להתרחק, אולי לאמר: "אם נכח בישיבה למרות שנאמר לו לעזוב את הישיבה - לא יימנה קולו במנין הקולות בהצבעה.

היו"ר י. ארידור:

ה ת ק ב ל ה ההצעה של מר לוי.

מר לוי:

סעיף מס. 40. (א) לא יאוחר מ-48 שעות לפני תחילת הישיבה מן המנין הקרובה, רשאי חבר המועצה להגיש לראש העיר שאילתה בכתב, מנוסחת בצורה עניינית; ראש העיר ימסור בכתב תשובה לשאילתה ויקרא אותה באותה ישיבה, אולם הוא רשאי לדחות את תשובתו עד לישיבה מן המנין שלאחר הישיבה הקרובה אם התשובה מחייבת זאת.

הפרק הזה דן בנושא שאילתות. המגמה היא לקצר את התהליך הזה כדי שחברי מועצה לא יעמיסו על ישיבות המועצה בשאילתות.

היו"ר י. ארידור:

היתי מוחק את המלים "אם התשובה מחייבת זאת".

ב.צ. קשת:

ראש העיר ימסור בכתב תשובה לשאילתא ויקרא אותה, ז"א יקרא את התשובה ולא את השאילתה. מה יעשו חברי המועצה שלא ידעו במה מדובר? או שיקרא את השאילתא, או יתנו לחברים את השאילתה בכתב.

מר לוי:

ההצעה נראית לנו.

צ. אביגיא:

בעירית תל-אביב אמצנו את הסדר המקובל, שאת השאילתות ואת התשובות מגישים בכתב וקוראים את השאילתות והתשובות מהכתב. כל חבר מקבל את השאילתות והתשובות. אנו מציעים, שהשאילתות והתשובות, יחד עם הקראתן, יחולקו לכל חברי המועצה.

לגבי הניסוח של השאלות, אנו מציעים לאמר:
(קורא) "חבר מועצה ראשי לפנות לראש העיר... בתחום תפקידיה
וסמכויותיה. השאלת תוגש בקיצור... למזכיר העיר...". זה לא כפי
שנהוג בכנסת לגבי השאלות, חשבנו שאפשר להתאים את זה למועצת
העיריה.

ז. מוניץ:
אני סבור שהחובה לקרוא את השאלות לפני
שיו"ר הישיבה ימסור את התשובה, זה היה מספיק,
ואין צורך להדפיס ולשלוח את כל השאלות והתשובות לפני הישיבה.

ב.צ. קשת:
מרכז השלטון המקומי לא "הכין שעורי בית". אני
מאד מאד מצטער, ואני מאד מעריך את עמדתכם
בבעיות מוניציפליות, אבל יש לי הרגשה שלא דנו ברצינות בחוק כה
חשוב, במרכז השלטון המקומי. אתם מנהלים את הערים בישראל. אני
משוכנע, שראשי השלטון המקומי לא התעמקו בדברים אלה. מדוע זה קורה?

ז. מוניץ:
לדעתי, הבאת השאלות לפני מתן התשובה, מספיקה
כדי להביא את הנושא לשימת-לב חברי המועצה.

מר לוי:
כתבנו: "מנוסחת בצורה עניינית", כדי שלא
יקראו מגילות ארוכות בישיבות המועצה.

היו"ר י. ארידור:
מדוע לא קבלתם את הנוסח של הכנסת?

י. בארי:
צריך להיות: "שאלה עובדתית בתחום תפקידו".

מר לוי:
היתי מציע, או שהשאלה תוגש בכתב או בע"פ. אני
מציע שתהיה ברורה.

היו"ר י. ארידור:
אני רוצה לסכם את דעת הוועדה (קורא לפי נוסח
תקנון הכנסת): "השאלתה תהיה על ענין עובדתי...
שבתחום תפקידי העיריה ותנוסת בקיצור נמרץ ובצורת שאלה בלבד ולא
תכיל פרטים... אותם דברים חלים גם על התשובה. התשובה לשאלתה תהיה
באותה ישיבה או ראש העיר ראשי לתת את התשובה בישיבה שלאחר הישיבה
הקרובה. השאלתה והתשובה יחולקו בכתב לחברי המועצה...".

את התשובה לא חלבים, דוקא לחלק בכתב, כי היא
נקראת תמיד בע"פ. אם מחלקים אותה בכתב - זה ענין לשיקול דעת.
ראש העיר לא חייב לענות לשאלות, אלא ראש העיר ומי שהוא הסמך
לכן, או חבר העיריה שהענין הוא בתחום תפקידו והוסמך ע"י ראש העיר
לענות על כך.

רצוי לקצר הנוסח הזה עד כמה שאפשר.

סעיף 40. א. ז"א ו ש ר.

מר לוי:
סעיף 40. (ב) לא מסר ראש העיר את תשובתו
לשאלתה בשתי ישיבות מן המניין שהתקיימו לאחר
הגשתה, יועמד נושא השאלתה, לפי דרישת השואל,
כסעיף ראשון על סדר היום בישיבה מן המניין
הקרובה.

"יועמד נושא השאלתה...". ז"א יועמד לדיון
כללי של המועצה. זה יהיה סעיף לדיון על מדר היום.

היו"ר י. ארידור:
זה רעיון טוב מאד.

א ו ש ר. סעיף 40. ב.

ז. מוניץ : אני מבקש, לאחר המלים "מן המניין", להוסיף "רצופות".

היו"ר י. ארידור : זה ברור, שהן שתי ישיבות רצופות.

י. בארי : לגבי סעיף 40.א. צריך לכתוב "לאחר הישיבה הבאה" ולא "לאחר הישיבה הקרובה".

מר לוי : סעיף 40.ג. לא יוגשו יותר משתי שאילתות מאת חבר המועצה לפני כל ישיבה מן המניין.

סעיף 40.ג. א ו ש ר

מר לוי : סעיף 41. תשובות לשאילתות יינתנו בראשית הישיבה, ובלבד שהזמן שיוקדש לכך לא יעלה על 30 דקות.

היו"ר י. ארידור : אם הוא לא מספיק במסגרת שלשים הדקות, אולי צריך להוסיף...

מר לוי : אם אנו קובעים, שהשאילתות ינוסחו בצורה קצרה, והתשובות ינתנו בקצרה, אז זמן של שלושים דקות הוא מספיק, ואין חשש שבעבור את משך הזמן. אני חושב, שאנו עונים לגבי משך הזמן ע"י הסעיף הקודם.

ב.צ.קשת : ז"א, ראש העיר יכל לעשות כרצונו.

היו"ר י. ארידור : גניח, שהוא באמת בתום-לב לא הספיק לאמר את דבריו, והציפו אותו בעשרים שאילתות והוא כבר דחה, לפי סעיף 40.א., כי הוא צריך לברר נושא, ובכל ישיבה עושים לו את זה, אז הסעיפים עומדים, כפי שראשון על סדר היום. צריך לשקול את זה. ז"א, יכל להיות מצב, ששלושה חדשים לא נענתה שאילתה, ואז נדרדר את מצב העיריות כמו למצב בכנסת.

י. תמיר : לכאורה, סעיף 41 היה נראה פשוט, אבל החיים מרכבים יותר ומפתישים. יש לפעמים שאילתות, אשר ראש העיר מעוניין להשיב עליהם באריכות, יש שאילתה מוזמנת, ולעתים יכל לקרות מצב, שראש העיר יאלץ להשיב בפרוט תשובה מסוימת. היו מקרים כאלה. משום כך, לא היתי מכביד בכך שנקבע שלושים דקות, אלא היתי אומר כך: תשובות לשאילתות ינתנו בראשית הישיבה, ובלבד שהזמן שיוקדש לזה לא יעלה על שלושים דקות, אלא אם החליט ראש העיר להאריך את הזמן. בכך, אני נותן לראש העיר פירוטגיבה להקדיש יותר זמן למתן תשובות, בין אם מתוך לחץ חברי המועצה או אם זה לגופו של תנין שהתשובה דורשת יותר זמן. אם איננו מאפשרים לו תמרון כזה, הוא יכל תמיד להתגונן אחרי טעון זה שהוא לא הספיק להשיב במסגרת הזמן. אנחנו צריכים להשאיר לו את רווח הזמן, שלא תבוצל לרעה ההקצבה של שלושים דקות. זה יכל להיות לטובת ראש העיר לפעמים, אבל בסך הכל זה לטובת העניין.

היו"ר י. ארידור: הגעתי למסקנה, שצריך לבטל את סעיף 41. יש סנקציה חריפה על סרוב לענות, ואין טעם שנגביל את הזמן. גם לא היתי כותב שזה יהיה בראשית הישיבה, כי לא היתי רוצה שדוקא ראשית הישיבה תוקדש לשאילתות. אם הוא ממילא חייב לענות, הוא יעשה זאת תוך כדי הישיבה וימצא לכך זמן. אין סבה להגביל אותו בזמן.

צ. אביגיא : אני חושב, שראוי להגביל את הזמן. התלבטנו תחילה מה קורה עם סדר היום, ואולי כדי לפתור את הבעיה היתי מציע: אם לא הספיק ראש העיר לענות - ישיב תשובה בכתב.

היו"ר י. ארידור : אם הוא יענה בכתב, הוא יתחמק מתשובה נוספת כפי שזה מופיע בסעיף 42.מס.

צ. אביגיא: גם השאלות וגם התשובות מונחות על שלחן המועצה בישיבה, והוא מספיק להשיב רק על עשר שאלות, וזה 30 הדקות. על פל-השאלות, שיש לו תשובה - זה מחולק לחברי המועצה ולעתונאים, ז"א יש לו תשובה רק אין לו מספיק זמן לקרוא את כלן, אבל ברגע שהתשובות מוכנות אצלו, למה לא להעביר אותן בכתב, אם הזמן מגביל אותן? נניח את כלן על שלחן המועצה, והוא בקולו יענה רק על מספר שאלות שהוא יכל לענות במסגרת הזמן.

היו"ר י. ארידור: אז הוא סוגר את הענין ע"י תשובה בכתב וזה לא מסתדר עם סעיף 42 ביחס לתשובה נושפת.

מר לוי: אני מציע כמו שאמר מר אביגיא, כי יש להגביל בזמן. אולי שלוש דקות זה זמן לא מספיק וצריך להגדיל את זה, אבל יש להגביל בזמן.

היו"ר י. ארידור: איך אתה יכל להגביל בזמן את שאלות והתשובות, כשאתה בותן לו סנקציה חריפה כשהוא לא מספיק, ומה קורה כשהוא לא מספיק? אם הוא ירצה להתחמק, הוא יאריך את התשובה לשאלתה אחת במשך שלוש דקות. מדוע לתת לו את האפשרות להתחמק מענות על שאלות אחרות?

אני משוכנע, שצריך לוותר על סעיף 41.

י. בארי: תשובות לשאלות חיבות להנתן בראשית הישיבה. אם הן ניתנות בסוף הישיבה - כל טעמן פג.

היו"ר י. ארידור: זה תלוי במספר השאלות. אם אתה מגביל את מספר השאלות, אז טעמן לא פג.

י. בארי: אם אנו מגבילים את מספר השאלות שניתן להגיש בכל ישיבה, אולי צריך להאריך ל-40 דקות במקום 30 דקות את הזמן לכך, אבל בתחילת הישיבה צריך לקיים את זה.

ז. מוניץ: האם דוקא ראש העיר או יו"ר הישיבה? ראינו מקרים שממלא מקומו ניהל את הישיבה, או משהו אחר.

היו"ר י. ארידור: בעל התשובה. זה לא מוכרח להיות ראש העיר.

י. תמיר: אני רוצה להעיר סוגיה עקרונית מסוימת; בכנסת יש מרידות, שלא ניתן להציג שאלתה מהמקום בפתחת הישיבה, אלא צריכה להיות הפרוצדורה של הצגת שאלתה בכתב וכל מערכת התשובה והזמן המוגבל וכו'. זה בניגוד לפרלמנט האנגלי, שבכל ישיבה יש שאלות ותשובות.

היו"ר י. ארידור: נוסף את הבעיה של שאלות בע"פ.

השאלה, אם מתקבלת הצעת לחוק את סעיף 41 ומחיקת מספר שאלות מוגבל, ז"א הוא יענה אבל השאלה היא מתי הוא יענה, אבל הוא לא יוכל להתחמק מתשובה כל שהיא ולהעביר את זה בכתב.

י. בארי: אני בעד תשובה בראשית הישיבה.

היו"ר י. ארידור: תהיה כאשר תהיה מדת הזמן, הוא תמיד יוכל לשחק עם התשובות כך שתשובות מסוימות הוא לא יענה, אלא בכתב. מצד שני, מדת הזמן לא תספיק בסעיף זה שהוא ירצה, וזה ירוץ לסדר היום.

י. בארי: אנו מגבילים כל חבר מועצה לשתי שאלות בכל ישיבה. סביר להניח, שחלק מחברי המועצה יימנה עם סיעת ראש העיר - איך הם יכולים לעשת כך כדי למנוע?

היו"ר י. ארידור: עשרים שאילתות לישיבה, ובמסגרת של שלושים דקות, קשה יהיה לענות על כלן, וזה יהיה בכל ישיבה, ומה שהוא לא יספיק, הוא יעביר לישיבה האחרת. ואז, בישיבה הבאה כבר יהיו שלושים שאילתות. אני רוצה למנוע שימוש לרעה בתקנון.

י. בארי: אפשר לאמר, שחבר שהגיש פעם שתי שאילתות - בישיבה הבאה לא יעלה יותר משאילתה אחת.

היו"ר י. ארידור: אמרתי קדם, שבעקבות דברי ח"כ תמיר אני מציע לבטל את סעיף 41, כי המשמעות היא שהוא יקבע את הזמן כפי שהוא רוצה, ז"א הוא לא מוגבל בזמן, ואז אני לא זקוק לחלק השני של הגבלה. אם זה לא מוגבל בזמן, ז"א זה לא חייב להיות בראשית הישיבה, כי יכל להיות שיש משהו חשוב בסדר היום, ומציפים אותו בתחילת הישיבה בשאילתות ודוחים את הדיון בנושא החשוב. בכנסת יש הצפה של שאילתות בלי סנקציה. כאן, אנו מחשיבים את ענין השאילתות, אבל הוא יכל לענות מתי שהוא רוצה בתחום אותה ישיבה. השאילתות לא מוכרחות להיות דוקא בתחילת הישיבה.

י. תמיר: אני מציע כך: יש כאן שתי גישות: אחת המטילה ספק באפשרות של ניצול סעיף 41, כפי שזה נאמר, בתום-לב. ההצעה של ח"כ ארידור באה לשחרר את המועצה מהסתבכות. נשאר את הסעיף הזה פתוח ונקיים ישיבה עם בעלי הדבר, עם אלה אשר שואלים את השאילתות ואת התשובות.

י. בארי: אם יקרה מה שהיו"ר חושש מטנו, זה לא מונע מראש הרשות לכנס ישיבה אחת כדי לדון בזה. אז כל הישיבה תוקדש לשאילתות והוא ינקה את השלחן משאילתות.

היו"ר י. ארידור: ובישיבה הזאת יגישו לו, נאמר, עוד עשר שאילתות.

מר לוי: בישיבה שלא מהמנין לצורך מתן תשובות, הוא לא צריך להיות מוגבל בזמן.

היו"ר י. ארידור: היתי מקבל את הצעת ח"כ תמיר, שיש לשקול את זה שיקול נוסף, אבל אני לא רואה פתרון אחר מאשר למחוק את סעיף 41.

י. בארי: אם הוא יכנס ישיבה שלא מן המנין, הוא ינקה את השלחן משאילתות.

היו"ר י. ארידור: ח"כ תמיר יעלה את הצעתו לגבי שאילתות שלא בכתב.

י. תמיר: אחד הליקויים הוא שאיבנו יכולים להעלות בפני המליאה נושאים דחופים ובווערים בלי צנזורה של נשיאות הכנסת. היתה עליה לסבסטיה להתנחלות. באותו זמן דנה הכנסת על פי החלטה מסוימת של הנשיאות יום לפני כן, בנושא הטלויזיה. באה גב' גאולה כהן וצעקה חמס מדוע לא דנים בנושא ההתנחלות, בסבסטיה. לגופו של ענין היא צדקה. הנושא של סבסטיה היה דחוף יותר באותו היום, אך אין אפשרות להעלות נושא זה כי אין לנו נוהלים מקובלים לענין זה.

נוכחנו לדעת איך זה נהוג בוועינגטון. ביום שביקרנו בסינאט, שעתים לפני כן התקבלה החלטה אנטי-ציונית באו"ם. קמו כמה סנאטורים, ממנהיגי הרוב ומנהיגי המיעוט, והעלו נושא זה, והנושא זכה מיד לתגובה, וזה היה בשעה הנכונה ובצורה עניינית.

אין דומה מוסד הכנסת לעיריה, אבל יכול לקרות מקרה בעיריה כגון הפגנה שהיתה בקרית שמונה, ומתכנסת המועצה בערב ואי אפשר יהיה להעלות את הנושא הזה. ראש האופוזיציה רוצה להעלות נושא - הוא לא יכל.

זאת הזדמנות לתקן את הענין ולא ללכת בדרך הסלולה של הכנסת. ח"כ ישעיהו ראה בעצמו כיצד זה פועל בצורה יעילה בארצ"ב, ואילוא אצלנו זה מתנהל בצורה שמרנית מפגרת.

צ. אביגיא: יש תשובה לזה. אמנם, דחינו את התשובה לעיון. בענין הצעה דחופה לסדר היום, בסעיף 28 מסודרת הפרוצדורה לשם כך. אם קרה משהו דחוף, וזה לא נמסר מראש ולא סודר מראש, יש תמיד אפשרות להגיש את זה ואפשר לעשות את זה. מצד שני, אם לא יהיה סדר בשאלות, אז באמת בזרקות שאילתות לחלל האויר, ובצורה מעשית אין אפשרות לראש העיר או לדובר אחר להשיב עליהן. צריך לראות גם את הצד הציבורי. הסדר המוצע כאן, נותן הזדמנות שווה לשני הצדדים.

היו"ר י. ארידור: יש לזה באמת תשובה בסעיף 28. אם ח"כ תמיר ירצה להתייחס לזה - בבקשה.

מר לוי: סעיף 42. השואל רשאי, אחר שמיעת התשובה, לשאול בעל פה שאלה קצרה נוספת, ובלבד שתהא נובעת מתוכן התשובה, וראש העיר יענה תשובה קצרה בעל פה, על שאלתה או על תשובה נוספת לא יתנהל ויכוח במועצה.

היו"ר י. ארידור: צריך להיות: "...ראש העיר או משיב התשובה...".
הסעיף א ו ש ר עם התיקון "ראש העיר או משיב התשובה...".

מר לוי: סעיף 43. (א) חבר המועצה המבקש רשות להודיע הודעה אישית ימסור תחילה בכתב לישיבה ראש את תוכן הודעתו.
(ב) רשות להודעה אישית תינתן רק לשם תיקון אי הבנה שחלה בדברי המבקש או בקשר לדבריו, או לשם הסרת אשמה שהושמעה כלפיו בישיבת המועצה.
(ג) הודעה אישית לא תארך יותר מחמש דקות, והיא תשמע רק בסוף הישיבה.

הסעיף בא להגביל מתן תשובה רק לשם תיקון אי-הבנה שחלה בדברי המבקש או בקשר לדבריו או לשם הסרת אשמה שהושמעה, ולא לכל מיני נושאים שלגביהם הוא מבקש למסור הודעה אישית. ההודעה האישית מוגבלת בזמן ונקבעה לסוף הישיבה.

י. תמיר: בסעיף 43. (א) לא נאמר מה יהיה גורל ההודעה. נניח, שהוא מסר הודעה והיא מתייחסת לתיקון אי-הבנה, אבל בכל זאת הניסוח פוגע ומעליב, אז מה ערך לתוכן ההודעה מראש אם אין התייחסות לזה? נניח שתוך תגובה הוא אומר דברים פוגעים, אז היו"ר צריך להיות בעל סמכות לאשר את ההודעה האישית.

מר לוי: אם הוא חורג מתוכן ההודעה בכתב, אז היו"ר סמכות להפסיק אותו.

היו"ר י. ארידור: נניח, שיש אי-הבנה, שחלה בדברי המבקש - הוא רוצה מיד להבהיר זאת כדי שלא יהיה דיון על סוד אי-הבנה. אז צריך להוסיף איזה סעיף האומר: "רשאי היו"ר הישיבה להרשות הודעה אישית לתיקון אי-הבנה, גם במהלך הישיבה, ולא למנוע ממנו." זה יהיה לפי רשות היו"ר הישיבה. עד סוף הישיבה הוא יוכל לעשות את זה.

י. תמיר: יכל היו"ר הישיבה לאמר: "מסרת לי את זה כרגע, ולא הספקתי לקרוא את זה."

י. בארי: אז לא יתן לו רשות.

ז. מוניץ: יכל היו"ר הישיבה לתת לחבר המועצה למסור הודעה אישית אפילו באמצע הישיבה, כל עוד הדבר נוגע לסעיף שדנים בו.

היו"ר י. ארידור: זה מה שאני הצעתי - להשאיר את זה לשיקול-דעת גם בתוך הישיבה, אם הוא מוצא לנכון. זה צריך להיות: למרות האמור לעיל, ראשי יו"ר הישיבה לתת לחבר המועצה להבהיר את דבריו או להסיר אשמה.

לא היתי רוצה שיגידו לאדם שהוא גנב, והוא יצטרך לשבת 3-4 שעות ופיו סתום ולא יוכל לאמר: "לא גנבתי".

אם זה מוסכם, אז יאושב הסעיף, בתיקון הזה. או שר סעיף 43 עם התיקון המוצע.

מר לוי: סעיף 44. חבר המועצה ראשי למסור בכל עת הודעה שהוא חייב למסרה לפי כל דין.

יש הודעות, כגון מילוי מקום של חבר מועצה או הודעות בקשר לתקציבים.

היו"ר י. ארידור: איזה דועה חייב חבר מועצה למסור?

צ. אביגיא: הוא יכל להודיע הודעה כגון: אני לא משתתף בדיון בנושא זה, כי אני נוגע בזה.

היו"ר י. ארידור: סעיף 44 או שר.

הוא לא חייב בכל עת למסור את ההודעה, אלא בעת שהוא חייב. לכן, אני מבקש לתקן את הניסוח הזה.

אני מבקש, שיעבירו את המשאלות של חברי הוועדה בקשר לנוכחות ראשי מרכז השלטון המקומי וראשי הערים המיצגים אופוזיציה, כדי להביע את דעת האופוזיציה.

י. תמיר: אני מציע שוב את הצעתי לשיקול היו"ר. היתי מציע לקבל החלטה שאנו מסמיכים את יו"ר הוועדה להפגש עם יו"ר מרכז השלטון המקומי, עוזריו, סגן היו"ר והיועצים המשפטיים, כדי לקבל מהם חות-דעת לגבי השינויים בחוק.

היו"ר י. ארידור: אני מקבל את הצעת ח"כ תמיר.

י. תמיר: אם אתה יכל לבוא אתם לכלל הבנה - נוחא. אם לא - נקיים שוב את הדיונים בישיבת ועדת הפנים.

היו"ר י. ארידור: אני מקבל את ההצעה לקבוע ישיבה לא פורמלית עם יו"ר מרכז השלטון המקומי ועם נציגים של משרד הפנים ומשרד המשפטים.

י. בארי: זמן די ממושך התנהלו דיונים בדבר סמל למשמר האזרחי. אתמול היתה ידיעה בעתון "דבר", שהחלט שהסמל יהיה נשר.

אנשים פנו אלי בתרעומת מרובה על כך, שממל המשמר האזרחי יהיה נשר, בשל אסוציאציות מסוימות העלולות להיוצר.

היתי מבקש, שוועדת הפנים תפעל בענין זה ותהיה פניה אל שר המשטרה או אל ראש המשמר האזרחי, שטרם יוחלט סופית - זה יובא אלינו להתייעצות ולדיון.

היו"ר י. ארידור: היות וח"כ בארי לא הציע סמל, אלא שלל סמל -
ואני מצטרף לזה - אני מציע שנסכם שוועדת
הפנים מציעה לא לשקול את סמל הנשר בגלל האסוציאציות. אך, לא נתערב
מעבר לזה.

הישיבה ננעלה בשעה 11.00